

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายอนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๑

เรื่องพิจารณาที่ ๔/๒๕๖๑

วันที่ ๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑

ประเด็นวินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. มาตรา ๑๘๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ (๑) และ (๑๘) มิให้นำมาใช้บังคับ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ ใช้บังคับแล้ว การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ในระหว่างเวลาที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ การพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง”

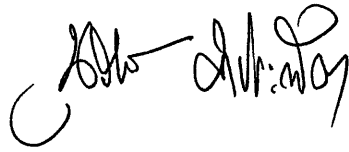
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๓ ดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๐ ว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. มาตรา ๕๖ มีข้อความไม่ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญซึ่งมาตรา ๕๖ กำหนดยกเว้นไว้ว่า “ให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๘ เว้นแต่กรณีตาม (๓) ในส่วนที่เกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ มิให้นำมาใช้บังคับ”

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ... มาตรา ๑๘๕ ที่บัญญัติให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๕ เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๑๕ (๓) ในส่วนที่เกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๕ และลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ (๑) และ (๑๘) มิให้นำมาใช้บังคับ

ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานแล้วว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติมิให้นำมาใช้บังคับนั้น ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่ในส่วนที่เกี่ยวกับมิให้นำลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ (๑) และ (๑๘) มาใช้บังคับนั้นยังมีคำวินิจฉัยนั้น เห็นว่า ทั้งคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามมีความสัมพันธ์สอดคล้องเชื่อมโยงกัน ความสอดคล้องกันของคุณสมบัติกับลักษณะต้องห้ามพบว่าต่างมีเจตนารมณ์ในการคัดเลือกบุคคลที่สมควรเข้าไปดำรงตำแหน่ง และเป็นกรอบในการดำรงตน ในขณะที่ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ว่าจะต้องไม่กระทำการอันเป็นลักษณะต้องห้ามหรือมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์สำหรับการดำรงตำแหน่งนั้น ๆ อย่างไร ซึ่งหากผู้ดำรงตำแหน่งเป็นบุคคลที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามในการดำรงตำแหน่งนั้นแล้วกฎหมายก็กำหนดให้สมาชิกภาพของผู้ดำรงตำแหน่งนั้นต้องสิ้นสุดลง จึงเห็นได้ว่าคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเป็นมาตรการคัดเลือกควบคุมของผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งมีความสัมพันธ์สอดคล้องเชื่อมโยงกัน การวินิจฉัย การคำนึงถึงเหตุผล จึงต้องเป็นไปในแนวเดียวกัน การที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้พิจารณาและเห็นชอบร่างมาตรา ๑๘๕ ให้ดำรงตำแหน่งต่อไป จึงเป็นเหตุผลเดียวกันสอดคล้องต้องกันตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๖๗ ดังที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไปแล้ว

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. มาตรา ๑๘๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับลักษณะต้องห้าม
ตามมาตรา ๑๑ (๑) และ (๑๘) มิให้นำมาใช้บังคับ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

(นายณรงค์ มาประณีต)

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ